

Mulig ulovlig konkurransevridning:

Markedsportalen (Prisportalen)

Den offentlige Tannhelsetjenesten tilbyr lavere priser enn privattannleger ved behandling av voksne, betalende pasienter (gr. F). Samtidig er det slik at Den offentlige tannhelsetjenesten årlig mottar store subsidier uten at Den offentlige Tannhelsetjenesten fremlegger separat regnskap for virksomheten i gr. F. Dette kan føre til mistanke om konkurranse på ulike vilkår. Da subsidiene skjer med offentlige midler er denne konkurransevridningen muligens ulovlig. Markedsportalen aksentuerer problemstillingen.

24. november var det møte i BTF – privat sektor. Pkt. 1 på programmet var: «Markedsportalen er vedtatt. Hvordan forholder vi oss til det»? v/ seniorkonsulent i NTF Lin Muus Bendiksen.

Ca. 40 tannleger deltok på møtet. De aller fleste engasjerte/frustrerte – mange med spørsmål og sterke synspunkt.

Mitt anliggende i saken er selve grunnlaget for portalen. Jeg mener grunnlaget for portalen kan være ulovlig slik den ifølge Lin Muus Bendiksen er tenkt etablert. I dette ligger også en mulig ulovlighet i måten Den offentlige Tannhelsetjenesten finansierer sin aktivitet i det konkurranseutsatte marked (voksne betalende pasienter, gruppe F)

Jeg fremmet mine synspunkt under møtet i BTF. Responsen fra salen var overveldende positiv. Oppunder 90 prosent av møtedeltagerne skrev under på et opprop med teksten:

«Som medlem av NTF ber jeg NTF sørge for dokumenterbare, like konkurransevilkår som grunnlag for pris-/markedsportal samt like konkurransevilkår for drift innen hhv. privat og offentlig tannhelsevirksomhet slik det fremkommer i norsk og internasjonalt lovverk.»

Som kjent behandler Den offentlige tannhelsetjenesten i Norge mange voksne pasienter der pasientene selv betaler for behandlingen. I sum er Den offentlige tannhelsetjenesten den desidert største aktøren i det konkurranseutsatte marked.

Den offentlige Tannhelsetjenesten mottar årlig ca. 2,6 milliarder NOK i offentlig støtte til sin drift. I tillegg skjer regnskapsførsel av investeringer, avskrivninger, husleie etc. andre steder enn i regnskapet til Den offentlige tannhelsetjenesten. Den offentlige tannhelsetjenesten har dessuten delvis mva.-kompensasjon ved innkjøp av utstyr og forbruksmateriell

Økonomisk aktivitet i et konkurranseutsatt marked subsidiert med offentlige midler er underlagt klare lovbestemte grensninger. Og som sagt: Den offentlige tannhelsetjenesten mottar 2,6 milliarder kroner årlig i offentlige midler!

De offentlige tilskudd og regnskapsmessige særordninger benyttes selv sagt også til drift av Den offentlige tannhelsetjenestens aktivitet overfor andre grupper enn gruppe F. Men dette fritar ikke Den offentlige tannhelsetjenesten fra å måtte følge vedtatt lovverk ved sin økonomiske aktivitet i et konkurranseutsatt marked.

Så vidt jeg har brakt i erfaring er den omtalte økonomiske støtte med offentlige midler ulovlig iht. inngått EØS-avtale fordi 1) det dreier seg om tildeling av en økonomisk fordel, 2) fordelene blir gitt av offentlige midler, 3) støtten er gitt til bestemte foretak eller produksjonen av bestemte varer og tjenester og 4) støtten vrir eller kan vri konkurransen.

Jeg har ikke juridisk kunnskap til å kunne «fastslå» eventuell ulovlig konkurransevridning i det her omtalte forhold basert på EØS-avtalens lovverk. En slik eventuell ulovlig konkurransevridning skal nå i tillegg, i Markedsportalen, bidra med en prisdempende effekt!

For våre helsepolitiske myndigheter presiserer at alle tjenesteytere – offentlige og private – skal legge sine priser inn i prisportalen. Og som det står skrevet: «Nasjonale takster vil kunne virke prisdempende i privat sektor i områder hvor prisene er høyest.»

NTFs tette kontakt med alle aktører innen tannhelsefeltet åpner opp for mulig mistanke om partiskhet dersom

NTF selv skal foreta en juridisk betenkning rundt det her påpekte forhold. NTF er interesseorganisasjon for en stor privat sektor. Jeg ber derfor NTFs hovedstyre ivareta mine/våre interesser slik det er formulert i oppropet.

Konkurransetilsynets mandat er tilrettelagt utstrekkelig når statssubsidiert virksomhet skal «under lupen». Konkurransetilsynet har altså ikke mandat til å behandle denne saken.

For at NTFs medlemmer innen privat sektor skal føle sine interesser ivarettatt av NTF – i portalen og i konkurranseutsatt drift – ber jeg NTF engasjerer eksterne juridisk kompetanse for å få utarbeidet en uavhengig betenkning i saken.

Eventuelt kan problemstillingen legges frem for EFTAs overvåkningsorgan slik Norges treningscenterforbund har gjort på vegne av et privat treningscenter i Mosjøen. I den saken opprettet kommunen selv et eget treningscenter: Dette senteret kunne holde lavere priser enn det private senteret. Det kommunale senteret var subsidiert med offentlige midler.

Dersom NTF etterkommer dette ønsket, ber jeg NTF iverksette utsettelse av Markedsportalen slik den nå er tenkt inntil en avgjørelse i saken foreligger.

Øyvind Simonsen
oyvind@5-3.no

Foreløpig svar til Simonsen

Svar på Simonsens innlegg vil komme i en senere utgave av Tidende.

Vi vil imidlertid peke på at arbeidet med markedsportalen for tannhelsetjenester er et oppdrag som er gitt til Forbrukerrådet fra Helse- og omsorgsdepartementet. NTF har støttet etableringen av en slik portal. Vi tror ikke det vil være tjenlig å bruke tid og krefter på å forsøke å stanse dette arbeidet. I stedet vil vi gjøre det som står i vår makt for at utforming av portalen blir så hensiktsmessig som mulig, sett fra et tannlegesynspunkt.

Richard Næss
generalsekretær i NTF